

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 3972

(13) U

(51) 7 G07C13/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ГОЛОСУВАННЯ ВИБОРЧИМИ БЮЛЕТЕНЯМИ

1

2

(21) 2004042692

(22) 09.04.2004

(24) 15.12.2004

(46) 15.12.2004, Бюл. № 12, 2004 р.

(72) Оніпко Олексій Федорович, Хомовненко Михайло Герасимович

(73) УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК, Оніпко Олексій Федорович, Хомовненко Михайло Герасимович

(57) 1. Спосіб голосування виборчими бюлетенями, за яким виборців попередньо реєструють від початку роботи дільничної виборчої комісії та закінчують їх реєстрацію в переддень виборів, виборці в день виборів на виборчій дільниці отримують бюлетені для голосування, які виконані на паперових носіях з ідентифікаційними номерами або місцями для їх внесення, засвідчують їх отримання власноручним підписом, виконують у бюлетенях необхідні для голосування відмітки та здійснюють голосування шляхом введення бюлетенів у скриньку або термінал для голосування, а після закінчення терміну голосування члени виборчої комісії виймають виборчі бюлетені із скриньки або терміналу і розкладають їх на окремі стоси відповідно поданим голосам: за окремих кандидатів (партій), "проти всіх", недійсні, та підраховують кількість голосів, поданих виборцями, в окремих стосах, який **відрізняється** тим, що під час попередньої реєстрації кожному громадянину, який має право на участь у виборах, вручають мандат виборця, при цьому на кожному мандаті надрукований індивідуальний ідентифікаційний номер і передбачені окремі місця для внесення даних про особу виборця, а також відривні талони двох різних форматів, перший з яких повторює ідентифікаційний номер мандата і прізвище виборця та призначений для наклеювання в реєстр виборців або на відривний талон виборчого бюлетеня при його наявності, при видачі бюлетеня під час процедури голосування, а на відривному талоні другого формату друкують випадкове неповторюване

число у вигляді штрих-коду, при цьому цей талон призначений для наклеювання безпосередньо на виборчий бюлетень під час голосування.

2. Спосіб голосування за п. 1, який **відрізняється** тим, що після прийнятої процедури розкладання бюлетенів виборчою комісією на окремі стоси підрахунок бюлетенів проводять за допомогою оптичного сканера шляхом зчитування наклеєних на них штрих-кодів, при цьому одночасно забезпечена автоматична перевірка чисел штрих-кодів бюлетенів на відповідність даний виборчій дільниці (округу), бюлетені з невідповідними числами штрих-кодів вважають недійсними.

3. Спосіб голосування за пп. 1, 2, який **відрізняється** тим, що протокол голосування, за встановленою законом про вибори формою, складають за результатом підрахунку бюлетенів, поданих за окремих кандидатів (партій) і отриманих за допомогою оптичного сканера, при цьому кожен поданий голос одночасно автоматично отримує індивідуальний електронний ідентифікаційний код, який відповідає числу штрих-коду бюлетеня, формують із кодів голосів, поданих за кожного кандидата, окремі числові масиви, які надалі використовують як електронний протокол голосування для термінової передачі результатів голосування по електронних мережах зв'язку до загальнодержавної електронної системи підрахунку результатів виборів, для вирішення можливих конфліктних ситуацій, для проведення соціологічних досліджень, для потреб територіальної громади.

4. Спосіб голосування за п. 1, який **відрізняється** тим, що виборці, які прийняли участь у голосуванні, отримують право на участь у післявиборчій лотереї за ідентифікаційними номерами мандатів, при цьому післявиборчу лотерею проводять за рахунок позабюджетних фондів, зокрема рекламодавців, а право отримати виграш по лотереї мають виборці при наявності мандата з відміткою виборчої комісії про участь у голосуванні.

Корисна модель стосується соціології та способів обробки інформації і може бути використаним для проведення виборів, референдумів, збору

підписів громадян, рекламних акцій, лотерей і тоталізаторів, зокрема корисна модель відноситься до способу проведення прямого, таємного голосу-

(13) U

(11) 3972

(19) UA

вання без обмежень на кількість виборців і їх розміщення по території.

Сучасні інформаційні технології, зокрема INTERNET, мобільний зв'язок, цифрові мережі зв'язку, кабельне телебачення, тощо дозволяють проводити серед широкого загалу телеголосування, конкурси, лотереї, збір підписів, інші соціологічні дослідження, але вибори із законодавчими наслідками, наприклад вибори Президента, депутатів парламенту, місцевих органів влади, суддів, тощо традиційно проводять за допомогою виборчих бюлетенів. Ця обставина об'єктивно обумовлена раціональним консерватизмом виборчою законодавства країн, які задекларували демократичні принципи. Суть такого консерватизму полягає в тому, що законодавці демократичних країн не вправі створювати виняткові зручності для категорії громадян, які мають доступ до сучасних інформаційних технологій, а також примушувати громадян вивчати правила користування новітніми інформаційними технологіями лише для того, щоб прийняти участь у виборах, що було б дискримінацією окремих верств громадян демократичною суспільства.

Відомий винахід Макарова Б.А. для голосування виборчими бюлетенями Російської Федерації (заявка №991024964/09, G07C13/00, Бюл.33 від 27.11.2001), який обраний за прототип.

Недоліками прототипу є необхідність змін виборчого законодавства, всеохоплюючого навчання всіх громадян користуванню новітніми виборчими технологіями та відсутність можливості автоматичного введення даних про результати виборів до загальнодержавної системи підрахунку поданих голосів за окремих кандидатів (партій).

В основу корисної моделі поставлена задача первинного кодування і автоматизації введення даних про результати голосування до загальнодержавної електронної системи підрахунку голосів, поданих за окремих кандидатів (партій).

Поставлена задача реалізується тим, що під час попередньої реєстрації кожному громадянину, який має право на участь у виборах, вручають мандат виборця, при цьому на кожному мандаті надрукований індивідуальний ідентифікаційний номер і передбачені окремі місця для внесення даних про особу виборця, а також відривні талони двохрічних форматів.

Заявлена корисна модель включає також новий спосіб кодування і введення даних про результати голосування до загальнодержавної електронної системи підрахунку голосів, поданих за окремих кандидатів (партій), а саме спосіб однозначної, документальної ідентифікації факту голосування кожного виборця і спосіб достовірного, інструментального підрахунку поданих голосів.

Відомий мандат, який має ідентифікаційний номер і місце для внесення даних про особу виборця доповнюють відривними талонами двох різних форматів. Талон першого формату повторює ідентифікаційний номер і прізвище виборця. На талоні другого формату друкують випадкове неповторюване число у вигляді штрих-коду. Числа для штрих-кодів під час друкування бланків мандатів виборця вибирають за допомогою комп'ютерною генератора випадкових чисел із числового

ряду, який значно перевищує можливий тираж бланків мандатів. Пачки бланків мандатів розсилають по місцях реєстрації виборців за схемою розсилки документів суворої звітності.

Під час голосування виборець подає свій мандат разом з посвідченням особи відповідальному члену виборчої комісії, який ставить печатку виборчої комісії на лінію відриву талонів і відриває їх. Іменний талон член виборчої комісії наклеює до реєстру видачі бюлетенів, або на відривний талон бюлетеня (при його наявності). Другий відривний талон з індивідуальним штрих-кодом член комісії наклеює на бюлетень для голосування і передає його виборцеві для виконання процедури голосування. Виборець отримавши бюлетень проходить до кабінки для голосування, де робить необхідну відмітку проти обраного ним кандидата (партії) і опускає бюлетень у термінал виборчої комісії (скриньку для голосування).

Відривний талон мандату виборця наклеєний до реєстру видачі бюлетенів або на відривний талон бюлетеня однозначно документально засвідчує особу виборця і факт його участі у голосуванні, а надалі послуговує для контролю кількості бюлетенів при проведенні процедури підрахунку голосів після закінчення терміну голосування.

Наявність відривних талонів мандатів надає технічну можливість проводити вибори в закритому (таємному) і відкритому режимах. Закритий режим описаний вище, а відкритий режим відрізняється тим, що обидва відривні талони мандату наклеюють на виборчий бюлетень.

Після закінчення терміну голосування члени виборчої комісії за участю зацікавлених наглядців розкладають бюлетені на окремі стоси відповідно поданим голосам за окремих кандидатів (партій), "проти всіх", недійсні бюлетені. Бюлетені без наклеєних на них штрих-кодів будуть помітні не тільки членам лічильної комісії, але й наглядцям, тому також потраплять до категорії недійсних, як такі, що не були видані повноважним членом виборчої комісії.

Наявність штрих-кодів на бюлетенях, попередньо розкладених на стоси відповідно поданим голосам, надає технічну можливість швидко і безпомилково підрахувати їх кількість за допомогою стандартного сканера. Такі сканери широко використовують в системах ідентифікації товарів і послуг, зокрема в магазинах, аптеках, аеровокзалах, тощо.

Одночасно з підрахунком бюлетенів в окремих стосах автоматично перевіряють ідентифікаційний код кожного бюлетеня на його належність цифровому масиву індивідуальних ідентифікаційних кодів, сформованому під час друкування бланків мандатів.

Бюлетені із штрих-кодами, числа яких не відповідають масиву чисел попередньо сформованих при друкуванні бланків мандатів автоматично вибраковують і надалі використовують як речові докази спроб фальсифікації результатів голосування.

Після проведеного в такий спосіб підрахунку бюлетенів у кожному стосі виборча комісія за існуючою процедурою складає протокол за результатами проведеного голосування, бюлетені упаковують і відправляють до окружної виборчої комісії.

В процесі підрахунку голосів за допомогою сканера одночасно створюють протокол голосування на електронних носіях у вигляді окремих цифрових масивів індивідуальних, ідентифікаційних кодів голосів, поданих за окремих кандидатів (партії), “проти всіх”, недійсних.

Електронні протоколи результатів голосування у вигляді окремих цифрових масивів пересилають до окружних та центральної виборчої комісії по відкритих лініях зв'язку, зокрема, по телефонних лініях, мобільному зв'язку, тощо.

Номери мандатів виборців після закінчення терміну голосування використовують для проведення лотереї. Фонд лотереї створюють за рахунок позабюджетних коштів, зокрема за рахунок рекламодавців, які виявили бажання прорекламувати себе, або свої товари та/або послуги в загальнодержавному або регіональному інформаційному просторі. Виграш по лотереї виборець може отримати лише при наявності у нього мандату з

печаткою виборчої комісії та підписом члена виборчої комісії.

Технічним результатом корисної моделі є вирішення комплексу задач оперативною підрахунку первинних результатів голосування і термінового введення їх до загальнодержавної електронної системи підрахунку голосів, зокрема, документальна ідентифікація факту участі у голосуванні кожною виборця, контроль тиражу виборчих бюлетенів безпосередньо задіяних у процедурі голосування, достовірний, інструментальний підрахунок бюлетенів, поданих за окремих кандидатів (партії) з одночасним автоматичним присвоєнням кожному поданому голосу індивідуального електронного ідентифікаційного коду, реалізація можливості термінової передачі результатів голосування з виборчих дільниць безпосередньо до загальнодержавної електронної системи підрахунку результатів виборів.